<u>ब्रेन इंटरनेशनल स्कूल</u>

विषय - संस्कृत　　　　कक्षा - दस　　　　अभ्यास पत्र, जुलाई **2024-25**

खण्ड 'क' अपठित अवबोधनम्

प्रश्न **1** अधोलिखितम् अनुच्छेदम् पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि प्रदत्तस्थानेषु लिखत।

को न जानति कवीन्द्ररवीन्द्रस्य नाम। सः न केवलं बङ्गप्रदेशस्य कविः आसीत् ।अनेन विरचितः 'गीताञ्जलिः' इति कवितासङ्ग्रहः अतिप्रसिदधः।अस्य कवितासंग्रहस्य कृते कविरेषः परमसम्मानितं नोबेलपुरस्कारं प्राप्तवान्।अस्माकं राष्ट्रीयगानस्य रचयिता अपि रवीन्द्रः एव।महापुरुषोऽयं विश्वभारती नामकं विश्वविद्यालयं अपि अस्थापयत्।एतादृशानां महापुरुषाणां जन्मदात्री भारतभूमिः वस्तुतः धन्या एव।

1 एकपदेन उत्तरत-

अ) गीताञ्जलिः केन विरचिता?

आ) कविरवीन्द्रः कस्य प्रदेशस्य कविः?

2 पूर्णवाक्येन उत्तरत-

अ) का वस्तुतः धन्या एव?

3 भाषिककार्यम्-

अ) 'प्राप्तवान्' इति क्रियापदस्य किं कर्तृपदम् अनुच्छेदे प्रयुक्तम्?

क) कविः　　ख) नोबेलपुरस्कार　　ग) पुरस्कारं　　घ) कविता

4 अस्य अनुच्छेदस्य कृते समुचितं शीर्षकं संस्कृतेन लिखत।

प्रश्न **2** अधोप्रदत्तं चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषायाः च संस्कृते पञ्च वाक्यानि लिखत।

मञ्जूषा

आतंकवादस्य, विरोधं, आंदोलनम्,आन्दोलनरताः,जनाः,आक्रोशिताः सन्ति,नराः नार्यः च, तेषु, हस्तेषु, प्रदर्शनपट्टाः, सन्ति, आतंकवादस्य विरोधम्, कर्त्तव्यम्, मुस्लिमजनाः

प्रश्न **3** अधोलिखितवाक्येषु रेखांकितपदानां सन्धिं सन्धिविच्छेदं वा विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत।

1 सुनीता <u>पाठम्+पठति</u> ।

क) पाठमपठति　ख) पाठं पठति　ग) पाठम् पठति　घ) पाठ पठति

2 तत्र एकः साधुः +गच्छति ।

क) साधु गच्छति ख) साधोगच्छति ग) साधवः गच्छति घ) साधुर्गच्छति

3 प्रकृतिरेव शरणम्

क) प्रकृतिः +एव ख) प्रकृतिम्+ एव ग) प्रकृति + इव घ)प्रकृतिः + व

4 पिता अस्य किं तपस्तेपे।

क) तपश् + तेपे ख) तपस् + तेपे ग) तपः + तेपे घ) तपष् + तेपे

5 वर्षायां सः स्वच्छत्रं नयति।

क) स्वच् +छत्रम् ख) स्व + छत्रम् ग) सु + छत्रम् घ) सव + छत्रम्

प्रश्न **4** अधोलिखितवाक्येषु रेखांकितपदानां प्रकृति प्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा समुचितं उत्तरं विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत।

1 छात्राः गुरु वन्दनां कुर्वन्ति।

क) वन्दन + टाप् ख) वन्दना +टाप् ग) वन्दन +आ घ) वन्दना+ आप्

2 गायिका मधुरं गीतं गायति।

क) गै+इका ख) गायक +टाप् ग) गायिक +आ घ) गे+इका

3 एषा मम पुत्र+ ङीप् क्रीडति ।

क) पुत्रा ख) पुत्री ग) पुत्रीम् घ) पुत्रणी

4 स्वतंत्रता अस्माकं मूल+ठक् अधिकारः अस्ति।

क) मूलकः ख) मोलिकः ग) मौलिकः घ) मूलिकः

5 लघुत्वं सर्वथा अनुचितं नास्ति।

क) लघु+ त्वम् ख) लघु +त्व ग) लघु +तव घ) लघु+ तवम्